

30 573 Migratiebeleid

19 637 Vreemdelingenbeleid

Nr. 243 Brief van de minister van Asiel en Migratie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2026

Mede namens de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Werk en Participatie, bied ik u de Staat van Migratie 2026 aan. Deze jaarlijkse rapportage is tot stand gekomen in afstemming met alle voorgenoemde departementen en nauwe betrokkenheid van uitvoeringsorganisaties in de migratieketen. Verder zijn gegevens opgenomen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Europees statistiekbureau Eurostat.

Zoals de Staatscommissie Demografie Ontwikkelingen 2050 ons liet zien, is meer grip op migratie nodig om onze demografische ontwikkeling in overeenstemming te brengen met de spankracht van de samenleving. Dit vraagt om een overheid die keuzes maakt, ook over migratie. Voor een evenwichtig debat en de goede onderbouwing van beleid, is inzicht nodig in de feiten en cijfers over migratie. Daarvoor is de Staat van Migratie een belangrijke bouwsteen. Aanvullend zijn vanaf heden de belangrijkste cijfers uit de rapportage ook beschikbaar via een nieuwe website, te weten migratiecijfers.nl. In de toekomst wordt deze site verder uitgebreid, met als doel het hebben van één centraal punt voor de cijfers uit de migratieketen.

De Staat van Migratie geeft, met cijfers over 2025, weer wie er in Nederland binnen komt en wie ook weer vertrekt. Ook worden cijfers gepresenteerd over de situatie in Nederland, zoals de bezetting bij het COA, asiel, vreemdelingentoezicht, de arbeidsmarktpositie van migranten, het aantal gehuisveste vergunninghouders, de opvang van Oekraïense ontheemden en het aantal inburgeringsplichtige personen. De Staat van Migratie is al jaren een stabiele rapportage maar beweegt tevens mee met de informatiebehoeften van uw Kamer en de samenleving.

Om de aantallen in Nederland in perspectief te kunnen plaatsen, begint ieder hoofdstuk met de aantallen op internationaal en Europees niveau. Ook wordt een vergelijking gemaakt met de cijfers van 2024. Waar mogelijk worden ook verklaringen gegeven voor de (verschuivingen in) aantallen.

De Staat van Migratie bevat naast de cijfers ook een terugblik op de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen op migratiegebied in 2025, zowel op nationaal als internationaal vlak. Tenslotte geven we een beleidsmatige doorkijk op het eerste halfjaar van 2026 omdat daar forse hervormingen zijn gerealiseerd met name op het vlak van asiel en migratie om de instroom te beperken.

In 2022 zagen we een piek in het aantal mensen dat Nederland kwam. Dit kwam met name door de grootschalige invasie van Rusland in Oekraïne in 2022, waardoor miljoenen Oekraïners gedwongen waren om te vluchten. Sindsdien neemt het aantal migranten af, ook voor asiel. Deze afname in het aantal eerste asielaanvragen was niet alleen in Nederland zichtbaar, maar ook in de rest van de EU. Daarnaast is het vertrek uit Nederland toegenomen, met name door vrijwillig vertrek van Syriërs en Mongoliërs.

In 2025 was er een daling zichtbaar ten opzichte van eerdere jaren voor wat betreft het inwilligingspercentage van eerste asielaanvragen. Het inwilligingspercentage is in 2025 gezakt van 54% naar 34%. Dit komt mede door de wijzigingen in het landgebonden asielbeleid voor Syrië. Doordat het inwilligingspercentage flink lager is, is ook de instroom van nareisaanvragen in het afgelopen jaar aanzienlijk gedaald (-74%). Tegelijkertijd waren er eind december 2025 nog 52.700 mensen in het buitenland in afwachting van een besluit op hun nareisaanvraag.

De cijfers laten ook een aantal bestaande uitdagingen zien. Zo is er druk op de asielopvang; eind 2025 was 23% van de COA-bewoners statushouder en er geldt een achterstand op de taakstelling. Er wordt tegelijkertijd gewerkt aan het wegwerken van de openstaande asielaanvragen en het verkorten van de doorlooptijden bij de IND.

De inzet van het huidige kabinet is erop gericht om het migratievraagstuk duurzaam het hoofd te bieden. Daarom wordt er onverminderd hard aan gewerkt om maatregelen te nemen om grip op migratie te bevorderen. Zo is op 12 juni het Europese Asiel- en migratiepact in werking getreden, dat eveneens onze grip op asielmigratie zal verstevigen. De wet tweestatusstelsel moet bijdragen aan het reguleren van de instroom door voorwaarden te stellen aan nareis. Daarnaast is Nederland in overleg met een kopgroep van landen in Europa om de terugkeer van vertrekplichtige vreemdelingen te versnellen en te werken aan asielaanvragen buiten de Europese Unie. Ook zijn recentelijk de tijdelijke binnengrenscontroles verlengd, tot en met uiterlijk 30 september 2026 en wordt gewerkt aan de verruiming van het juridische kader voor het reguliere toezicht in de binnengrensstreek: het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV). Na de inwerkingtreding van het verruimde kader worden de binnengrenscontroles opgeheven.

De minister van Asiel en Migratie,
G. van den Brink